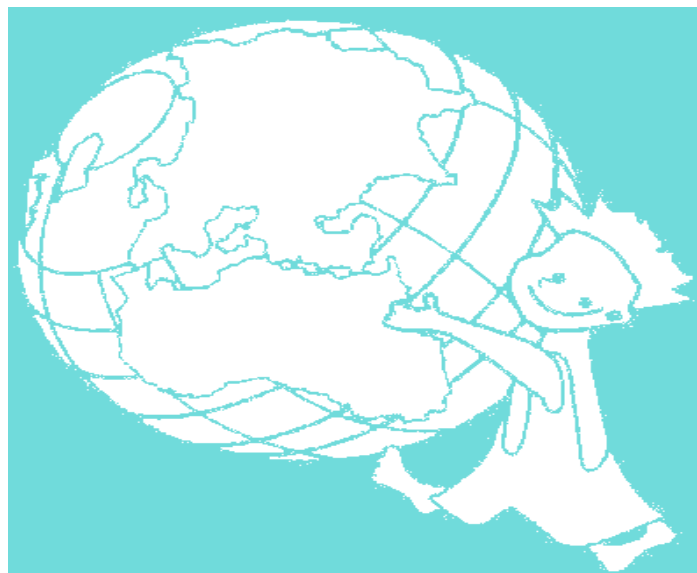

**ВІДДІЛ ОСВІТИ
ЗВЕНИГОРОДСЬКОЇ РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ
ФОРМИ НАВЧАННЯ**

2014 рік

ЗМІСТ

Вступ.....	с.3
Нормативні документи.....	с.4
Загальні положення.....	с.11
Організація навчання за індивідуальної форми.....	с.13
Ведення документації і корекційна спрямованість індивідуального навчання.....	с.21
Контроль за організацією індивідуальної форми навчання.....	с.26
Додатки.....	с.28
Додаток 1 Зразок заяви про організацію індивідуальної форми навчання.....	с.28
Додаток 2 Зразок заяви про звільнення дитини від окремих предметів	с.29
Додаток 3 Подання навчального закладу до відділу освіти	с.30
Додаток 4 Наказ відділу освіти	с.31
Додаток 5 Наказ закладу освіти	с.32
Додаток 6 Зразки типових навчальних планів	с.33
Додаток 7 Звіт про роботу з учнем	с.35
Додаток 8 Наказ на перевірку організації індивідуальної форми навчання.....	с.36
Додаток 9 Форми звітів про організацію індивідуальної форми навчання.....	с.42
Додаток 10 Орієнтовне планування навчальних предметів, годин по предметах.....	с.41
Додаток 11 Зразок індивідуального робочого плану учня.....	с.39
Додаток 12 Зразок оформлення сторінки журналу.....	с.37
Додаток 13 Витяг з протоколу педради.....	с.38

ВСТУП

Індивідуальне навчання в системі загальної середньої освіти є однією з форм організації навчально-виховного процесу і здійснюється у загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів та форм власності. Порядок запровадження індивідуальної форми навчання у загальноосвітніх навчальних закладах регламентовано Положенням про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 20.12.2002 року № 732 та наказом Кабінету Міністрів України від 15.10.2004 року № 797 «Про внесення змін до Положення про індивідуальне навчання у загальноосвітніх закладах.

Мета: забезпечення рівного доступу до якісної освіти, соціалізації дітей, які потребують корекції фізичного та розумового розвитку.

Основні завдання:

- створення належних умов для фізичного, інтелектуального і духовного розвитку та забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, підготовки їх до самостійного життя;
- координація та узагальнення роботи вчителів, які здійснюють індивідуальне навчання;
- просвітницька робота щодо роз'яснення особливостей навчання та виховання дітей з особливими потребами серед педагогічної та батьківської громади.

Шляхи реалізації:

- організація навчання дітей з особливими освітніми потребами з урахуванням їх психофізичного розвитку;
- проведення проблемних семінарів для вчителів, які здійснюють індивідуальне навчання, забезпечення програмами, підручниками;
- забезпечення комплексного соціально-медико-психологічного супроводу дітей з вадами розвитку;
- надання консультативно-методичної допомоги батькам, вчителям, вихователям з питань навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами.

Очікувані результати:

- максимальне становлення соціально-адаптаційних можливостей дітей з особливими потребами, їх підготовки до життєвої адаптації, подальшої трудової діяльності в суспільстві, самообслуговування, спілкування, адекватної соціальної поведінки.

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

- Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу»;
- Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 № 778;
- Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.12.2002 № 732, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 08.01.2003 за № 9/7330, зі змінами, внесеними наказами Міністерства освіти і науки України від 05.02.2003 № 61, від 15.10.2004 № 797 та від 19.05.2008 № 432;
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 05.05.2008 № 371;
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.08.2008 № 755;
- Листи Міністерства освіти і науки України «Щодо організації навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів за індивідуальною формою» від 10.09.2003 № 1/9-413 та від 11.01.2005 № 1/9-3;
- НАКАЗИ МОН
- Про затвердження Положення про похвальний лист « За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль « За досягнення у навчанні» від 13.12.2000 № 584
- Про затвердження Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа) № 849 від 3 листопада 2004р.
- Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів (II ступінь) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку від 26.08.2008 № 778
- Про затвердження Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів (II і III ступені) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, на 2005/2006 навчальний рік № 842 від 2 листопада 2004р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

від 20 грудня 2002 року

N 732

Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах

Відповідно до Законів України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", з метою здобуття учнями загальної середньої освіти за індивідуальною формою навчання з урахуванням індивідуальних здібностей та обдарувань, стану здоров'я, демографічної ситуації

НАКАЗУЮ:

Затвердити Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах (додається).

Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 05.09.2000 № 430 "Про затвердження Тимчасового положення про індивідуальне навчання в системі загальної середньої освіти", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29 вересня 2000 року за № 669/4890.

Міністру освіти Автономної Республіки Крим, начальникам управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій довести Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах до відома керівників навчальних закладів і забезпечити його виконання.

4. Цей наказ та Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах опублікувати в "Інформаційному збірнику Міністерства освіти і науки України".

5. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Державного секретаря Науменка Г. Г.

Міністр

В.Г.Кремень

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ІНДИВІДУАЛЬНУ ФОРМУ НАВЧАННЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

1. Загальні положення

1.1. Положення про індивідуальну форму навчання (далі - індивідуальне навчання) в системі загальної середньої освіти розроблено відповідно до Законів України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2000 року № 964, та інших нормативно-правових актів.

1.2. Індивідуальне навчання в системі загальної середньої освіти є однією з форм організації навчально-виховного процесу і впроваджується для забезпечення права громадян на здобуття повної загальної середньої освіти з урахуванням індивідуальних здібностей та обдарувань, стану здоров'я, демографічної ситуації, організації їх навчання.

1.3. Відносини між навчальним закладом і батьками або особами, які їх замінюють, з усіх питань організації індивідуального навчання регулюються цим Положенням.

1.4. Індивідуальне навчання здійснюється у загальноосвітніх навчальних закладах (далі - навчальні заклади) усіх типів і форм власності.

1.5. Учні, які навчаються індивідуально, є учасниками навчально-виховного процесу одного із навчальних закладів, їх права та обов'язки - визначаються Законами України "Про освіту", "Про загальну середню освіту" та іншими нормативно-правовими актами.

1.6. Підставою для організації індивідуального навчання є:

- заява батьків або осіб, які їх замінюють;
- наказ директора навчального закладу;
- погодження місцевого органу управління освітою.

1.7. Право на індивідуальне навчання мають учні:

- які за станом здоров'я не можуть відвідувати навчальний заклад;
- яким необхідно пройти лікування у лікувальному закладі більше одного місяця;
- які мають високий навчальний потенціал і можуть прискорено закінчити школу;

- які проживають у селах і селищах (коли кількість учнів у класі становить менше 5 осіб);
- які не встигають протягом двох років навчання у школі I ступеня;
- які потребують корекції фізичного та (або) розумового (психічного) розвитку (у разі, якщо батьки або особи, які їх замінюють, відмовляються направляти дитину до відповідної спеціальної загальноосвітньої школи і (школи-інтернату).

2. Організація індивідуального навчання

- 2.1. Для організації індивідуального навчання учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати навчальний заклад, крім документів, визначених у п.1.6, додається довідка, завірена печаткою лікарсько-консультативної комісії та печаткою лікувального закладу. Здійснюється навчання за індивідуальним навчальним планом, затвердженим директором навчального закладу (у міру потреби протягом навчального року).
- 2.2. Індивідуальне навчання учнів, яким необхідно пройти лікування у лікувальному закладі більше одного місяця, організовується на базі найближчого за розташуванням до місця лікування навчального закладу, визначеного місцевим органом управління освітою, і починається не раніше 3-5 днів після того, як хворий поступає до лікувального закладу. При наявності у групі 5 і більше осіб навчання здійснюється за груповою формою (у міру потреби протягом навчального року).

Контингент таких учнів урахується в статистичних звітах тих шкіл, де вони навчаються постійно та не відраховуються зі складу учнів навчального закладу, до якого вони зараховані.

Результати виконання індивідуального навчального плану та програм, досягнення учнів у навчанні фіксуються у довідці (додається), підписаній директором навчального закладу, який організовує індивідуальне навчання.

2.3. Індивідуальне навчання учнів, які мають високий навчальний потенціал і можуть прискорено закінчити школу, крім документів, визначених у п. 1.6, здійснюється на підставі рішення ради навчального закладу за індивідуальним навчальним планом, затвердженим директором навчального закладу на початку навчального року (на один рік).

2.4. Індивідуальне навчання учнів, які проживають у селах і селищах (коли кількість учнів у класі становить менше 5 осіб), організовується за індивідуальним навчальним планом, затвердженим місцевим органом управління освітою (з початку навчального року).

2.5. Для організації індивідуального навчання учнів, які не встигають протягом двох років навчання у школі I ступеня, які потребують корекції фізичного та (або)

2.6. розумового (психічного) розвитку, крім документів, визначених у п. 1.6 додається рішення психолого-медико-педагогічної консультації. Такі учні можуть продовжити навчання за Індивідуальним навчальним планом та програмами.

2.6. Після закінчення терміну індивідуального навчання учень може заняття у навчальному закладі, учнем якого він є, на загальних підставах.

2.7. Індивідуальне навчання здійснюється педагогічними працівниками які мають відповідну педагогічну освіту, їх склад затверджується наказом директора навчального закладу, закладу навчальних занять погоджується (письмово) з батьками учнів.

2.8. Індивідуальні навчальні плани складаються на основі типових навчальних планів, затверджених Міністерством освіти і науки України. Освітній рівень учнів, які навчалися за індивідуальною формою, має відповідати вимогам Державного стандарту загальної середньої освіти.

2.9. Виконання індивідуального навчального плану та програм, досягнення учнів у навчанні фіксуються в окремих журналах встановленого зразка.

2.10. У разі здійснення індивідуального навчання за однотипними індивідуальними навчальними програмами, учнів 1-4-х класів на окремих заняттях можна об'єднувати в групи чисельністю не більше 5 осіб.

3. Оцінювання навчальних досягнень учнів

3.1. Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється педагогічними працівниками відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти.

За результатами річного оцінювання та атестації учням 2-4, 5-8, 10 (11)-х класів, які навчаються індивідуально, видається табель успішності.

3.2. Учні, які пройшли державну підсумкову атестацію, отримують свідоцтво про базову загальну середню освіту, атестат про повну загальну середню освіту згідно з чинним законодавством.

3.3. Звільненню від підсумкової державної атестації підлягають учні, які навчалися індивідуально за станом здоров'я або з інших поважних причин. Звільнення здійснюється у встановленому порядку.

3.4. У разі незгоди учня, батьків або осіб, які їх замінюють, з результатами річного та підсумкового оцінювання вони можуть оскаржити їх у відповідному органі управління освітою у порядку, встановленому чинним законодавством.

3.5. Учні, які навчалися за індивідуальною формою навчання і мають високі результати у вивченні навчальних предметів, можуть нагороджуватися похвальним листом "За високі досягнення у навчанні" та похвальною грамотою "За особливі досягнення у вивченні окремих предметів", відповідно до Положення про похвальний лист "За високі досягнення у навчанні" та похвальну грамоту "За особливі досягнення у вивченні окремих предметів", затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 11.12.2000 N 579 та зареєстрованого Мін'юстом від 19.12.2000 за № 923/5144.

3.6. Учні, які за станом здоров'я не можуть відвідувати навчальний заклад, яким необхідно пройти лікування у лікувальному закладі більше одного місяця, які проживають у селах і селищах, можуть нагороджуватися золотою медаллю "За високі досягнення у навчанні" або срібною медаллю "За досягнення у навчанні", відповідно до Положення про золоту медаль "За високі досягнення у навчанні" та срібну медаль "За досягнення у навчанні", затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13.12.2000 N 584 та зареєстрованого Мін'юстом України 19.12.2000 за № 924/5145.

3.7. Золотою медаллю "За високі досягнення у навчанні" або срібною медаллю "За досягнення у навчанні" нагороджуються учні, які мають високий навчальний потенціал і прискорено закінчують школу.

4. Фінансування закладів освіти

4.1. Фінансування індивідуального навчання учнів здійснюється коштом відповідного бюджету.

4.2. Кількість годин для організації індивідуального навчання відповідно до кількості предметів інваріантної частини навчального плану визначається наказом директора та затверджується відповідним органом управління освітою:

1-4-ті кл. - 5 год. на тиждень,

5 - 9-ті кл. - 8 год. на тиждень,

10 - 12-ті кл. - 12 год. на тиждень

за умови виконання вимог Державного стандарту освіти.

4.3. За бажанням учнів, батьків або осіб, які їх замінюють, кількість годин на індивідуальне навчання понад установлену норму може бути збільшена шляхом надання платних послуг навчальним закладом згідно з переліком платних послуг, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20.01.97 N 38.

4.4. Оплата праці педагогічних працівників за проведення індивідуального навчання здійснюється відповідно до законодавства України та нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України.

Додаток

*до Положення про індивідуальну форму навчання
в загальноосвітніх навчальних закладах*

Довідка

Видана

(прізвище, ім'я, по батькові)
про те, що він (вона) під час лікування

(повна назва лікувального закладу)
з _____ по _____ навчався (лася) за індивідуальною формою на базі

(повна назва загальноосвітнього навчального закладу, який організував індивідуальне навчання)

і мав (мала) такі навчальні досягнення:

предмети:

бали:

М.П.

Директор

підпис

(прізвище, ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

№ 1/9-413 від 10.09.03 р.

Міністерство освіти АР Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій

ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ

На запити з місць щодо організації **індивідуального навчання** учнів загальноосвітніх навчальних закладів Міністерство освіти і науки України роз'яснює.

Відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту" кількість учнів у класах повинна становити не менше п'яти осіб; при меншій кількості учнів у класі заняття проводяться за індивідуальною формою навчання.

Перелік категорій учнів, які мають право на індивідуальне навчання, організація такого навчання та кількість годин, що складають тижневе навантаження учня, визначено **Положенням про Індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах**, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 20.12.2002 р. № 732 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 08.01.2003 р. за № 9/7330.

Так, для забезпечення прав громадян на здобуття повної загальної середньої освіти Положенням встановлено **нормативи тижневого навантаження одного учня** для організації його індивідуального навчання, а саме:

1-4 класи - 5 годин на тиждень;

5-9 класи - 8 годин на тиждень;

10-11 (12) класи - 12 годин на тиждень.

Такі розрахунки здійснено з урахуванням годин, виділених на предмети інваріантної складової Типових навчальних планів, затверджених наказом МОН

України від 25.04.2001 р. № 342. При цьому наголошуємо, що **виконання інваріантної складової** Типових навчальних планів при здійсненні навчання за індивідуальною формою учнів будь-якого класу є обов'язковим.

Зазначаємо, що об'єднання в групи при здійсненні індивідуального навчання допускається тільки для учнів початкової школи і лише на окремих заняттях, зберігаючи при цьому кількість годин, відведених на одного учня, тобто - по 5 годин на кожного.

Зважаючи на вище зазначене, Міністерство освіти і науки України рекомендує місцевим органам управління освітою здійснити ряд заходів щодо більш чіткої організації індивідуального навчання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах, що дасть можливість повною мірою забезпечити дотримання Державного стандарту загальної середньої освіти.

Окремо міністерство звертає увагу на обов'язковість організації змістовного дозвілля учнів, які навчаються за індивідуальною формою, для запобігання бездоглядності, бродяжництву та дитячій злочинності.

Заступник Міністра

В.О. Огнев'юк

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

15.10.04 р.

№ 797

Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах

Відповідно до Законів України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", з метою забезпечення рівного доступу до якісної освіти наказую:

1. Унести зміни до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.12.2002 № 732 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.01.2003 за № 9/7330, із змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 05.02.2003 № 61 та зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 10.04.2003 за № 288/7609:

пункт 4.2. після абзацу п'ятого доповнити новими абзацами такого змісту: "Кількість годин для організації індивідуального навчання учнів, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, відповідно до кількості предметів інваріантної складової навчального плану за умови виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти та Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, визначається наказом директора навчального закладу, затверджується відповідним органом управління освітою і становить:

1-4-ті кл. — 1 0 год. на тиждень на кожного учня;

5-9-ті кл. – 14 год. на тиждень на кожного учня;

10-12-ті кл. – 16 год. на тиждень на кожного учня".

2. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника міністра Огнев'юка В.О.

Міністр

В.Г.Кремень

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Рішення про організацію індивідуального навчання приймається на підставі таких документів:

- заява батьків або осіб, які їх замінюють (у заяві батьки вказують дату подання - не раніше, ніж дата довідки ЛКК, місце проживання. У заяві батьки просять звільнити їх дитину від уроків з тих предметів, які вказані в довідці ЛКК). Для збільшення кількості годин, крім довідки надається копія посвідчення дитини-інваліда чи виписка з протоколу засідання ОПМПК/РПМПК);
- довідка ЛКК(для дітей з нормою інтелекту) і довідка ПМПК;
- копія свідоцтва про народження;
- копія посвідчення інваліда.

Кількість годин визначається наказом директора та затверджується відділом освіти і становить:

- 1-4 кл.-5 год. на тиждень на кожного учня;
- 5-9 кл.-8 год. на тиждень на кожного учня;
- 10-12 кл.-12 год. на тиждень на кожного учня.

За умови проходження ОПМПК/РПМПК, або має посвідчення дитини-інваліда:

- 1-4 кл.-10 год. на тиждень на кожного учня;
- 5-9 кл.-14 год. на тиждень на кожного учня;
- 10-12 кл.-16 год. на тиждень на кожного учня.

За наявності цього пакету документів, педагогічна рада вирішує питання про надання індивідуального навчання учням. Директор надає до відділу освіти подання та завірені копії довідки ЛКК, заяви батьків, посвідчення. У поданні вказується номер, дата довідки, ким видана, номер посвідчення. Дата подання цих документів до відділу освіти не може бути пізніша дати вхідної реєстрації.

При прийнятті заяв від батьків учнів (осіб, які їх замінюють) слід звертати увагу на наступне:

- заява подається тільки на ім'я директора школи;
- у заяві обов'язково вказуються терміни організації навчання, дата подання заяви (початок занять – не раніше, ніж через 2-3 дні з моменту подачі заяви), кількість годин, підстава для збільшення годин (відмова від збільшення годин);
- для організації навчання за індивідуальною формою учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати навчальний заклад, до заяви додається довідка, завірена печаткою лікарсько-консультативної комісії (далі ЛКК) та печаткою лікувального закладу;

Збільшення кількості годин для організації індивідуального навчання поширюється на учнів:

- які мають статус дитини-інваліда (додається копія посвідчення),
- які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку за рекомендацією психолого-медико-педагогічної консультації,
- які перебувають на диспансерному обліку в дитячих медичних закладах за рекомендацією психолого-медико-педагогічної консультації;

Батьки (особи, які їх замінюють) пишуть заяву (за наявністю відповідної медичної довідки) про звільнення їх дитини від уроків з тих предметів, які вказані у довідці лікувальної установи;

Освітній рівень учнів, які навчалися за індивідуальною формою, повинен відповідати вимогам Державного стандарту загальної середньої освіти;

- основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є тематичне, семестрове, річне, підсумкове;
- учні, які навчаються за індивідуальним навчальним планом до кінця навчального року рішенням педради та відповідним наказом по школі звільнюються від навчальних екскурсій та навчальної практики;
- звільнення учнів від державної підсумкової атестації здійснюється у встановленому порядку на загальних підставах;
- учні, які навчалися за індивідуальною формою навчання і мають високі результати у вивченні навчальних предметів, можуть нагороджуватися похвальним листом «За високі досягнення у навчанні» та похвальною грамотою «За особливі успіхи у вивченні окремих предметів» на загальних підставах;
- учні, які навчалися за індивідуальною формою навчання і мають високі результати у навчанні можуть нагороджуватися золотою медаллю «За високі досягнення у навчанні або срібною медаллю «За досягнення у навчанні» на загальних підставах;
- після закінчення терміну індивідуального навчання учень може продовжувати заняття у навчальному закладі, учнем якого він є, на загальних підставах.

При складанні індивідуальних навчальних програм, при оцінюванні навчальних досягнень учнів і при веденні журналів необхідно керуватися інструктивно-методичними рекомендаціями Міністерства освіти і науки України щодо вивчення базових дисциплін (оновлюються щорічно), Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 05.05.2008 № 371, Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.08.2008 № 755, «Орієнтовними вимогами до виконання письмових робіт і перевірки зошитів з природничо-математичних дисциплін у 5-11 класах» (лист Міністерства освіти і науки України від 27.12.2000 № 1\9-301), «Вимогами до виконання письмових робіт учнів загальноосвітніх навчальних закладів і перевірки зошитів з української та російської мов, української, зарубіжної, російської літератур у 5-11 класах» (лист Міністерства освіти і науки України від 28.04.2006 № 1\9-301), інструктивно-методичним Міністерства освіти і науки України від 11.09.2007 «Вимоги до ведення класного журналу в 1-4 класах загальноосвітніх навчальних закладах», наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496 «Інструкція з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ

1. Батьки (особи, які їх замінюють) пишуть заяву директору загальноосвітнього навчального закладу з проханням організувати навчання за індивідуальною формою з їх дитиною, яка за станом здоров'я не може відвідувати навчальний заклад (вказуються терміни). До заяви додаються довідка ЛКК та висновок психолого-медико-педагогічної консультації (за умови його наявності) (Додатки 1,2).

2. Адміністрація загальноосвітнього навчального закладу на підставі заяви батьків (осіб, які їх замінюють), довідки ЛКК, рішення педагогічної ради (додаток 13), висновків психолого-медико-педагогічної консультації (за умови їх наявності) згідно з вимогами п.п. 1.6., 4.2. Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах звертається з проханням до відділу освіти Волноваської районної державної адміністрації погодити організацію навчання за індивідуальною формою для учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати навчальний заклад у 20__-20__ навчальному році (або вказується конкретний термін) та затвердити кількість годин для індивідуального навчання цих учнів відповідно до кількості предметів інваріантної складової робочого навчального плану (Додаток 3).

3. Начальник відділу освіти Волноваської райдержадміністрації на клопотанні закладу накладає резолюцію «Погоджено» (за умови відповідного оформлення документів навчальним закладом) та на підставі поданих матеріалів видає наказ (Додаток 4).

4. Директор навчального закладу видає наказ «Про організацію навчання учнів за індивідуальною формою у 20__-20__ навчальному році» (Додаток 5). На учнів, стосовно яких подані документи після початку навчального року, наказ видається окремо, із зазначенням конкретних термінів.

5. Директор навчального закладу видає наказ «Про затвердження персонального складу та розподіл навчального навантаження педагогічних працівників, які будуть здійснювати навчання учнів за індивідуальною формою у 20__-20__ навчальному році».

6. Навчання здійснюється за індивідуальним навчальним планом, затвердженим директором навчального закладу. Індивідуальні навчальні плани складаються на основі робочих навчальних планів, складаються на основі робочих навчальних планів, які затверджені в установленому порядку і складені на підставі типових навчальних планів, затверджених Міністерством освіти і науки України відповідно до кількості предметів інваріантної складової робочого навчального плану конкретного класу. (додаток №11) Для учнів, що потребують комерції розумового або фізичного розвитку, складаються навчальні на підставі Типових планів (додаток 6). Якщо учень звільнений за станом здоров'я від вивчення окремих предметів (за відповідною довідкою і наказом по закладу освіти), то в індивідуальному навчальному плані поруч з назвою даного предмета здійснюється запис: «Звільнений. Наказ від__ №_____». Також робиться примітка про те, що години, які виділені на вивчення цих предметів перерозподілені між іншими предметами індивідуального навчального плану.

7. Учителі, які здійснюють індивідуальне навчання, на підставі існуючих програм і з урахуванням годин індивідуального навчального плану, розробляють індивідуальні програми, складають календарні плани і подають на погодження заступнику директора з навчально-виховної роботи. Індивідуальні програми затверджуються директором навчального закладу. Вчитель, призначений для навчання учня, який має порушення в розвитку, складає розклад уроків та графік роботи, який погоджується із заступником директора школи із навчально-виховної роботи і затверджується директором. У розкладі вказувати предмет, час початку уроку, тривалість уроку, місце проведення. Потім розклад занять доводиться до відома учнів та їх батьків письмово («ознайомлений», підпис).

Індивідуальні плани вчитель складає відповідно до навчальної програми учня (Вказує програму та рік її видання). Для учнів, які навчаються за програмами допоміжної школи на кожному уроці вчителі планують проведення корекційних вправ. Складений план перевіряє і затверджує заступник директора з навчально-виховної роботи.

8. Розклад навчальних занять погоджується (письмово) з батьками учнів (особами, які їх замінюють) і затверджується директором навчального закладу.

9. Виконання індивідуального навчального плану та програм, досягнення учнів у навчанні фіксуються в окремих журналах, але з урахуванням загальних вимог щодо ведення класних журналів.(додаток №12) Дата проведення кожного уроку повинна бути записана в класному журналі. Якщо проводилися спарені уроки, то в журналі двічі ставиться дата проведення уроку. Навчальні досягнення учня вчитель фіксує у цьому журналі. Кількість контрольних, лабораторних робіт, аудіювання і т.і. повинна відповідати вимогам даного класу. Кожен учень, який навчається за індивідуальною формою, заноситься у списки учнів класу, до якого він прикріплений. Учитель дає відомості про свого учня класоводу, який записує одержані відомості у класному журналі. Оцінки у журнал виставляють тільки за семестр та річні, а також роблять запис рішення педагогічної ради про переведення до наступного класу. На сторінці обліку відвідування один раз записати: «Індивідуальна форма навчання, наказ № _____ від _____».

У закладі оформляється особова справа на учня, де записуються дані про учня, річні оцінки. Після закінчення учнем 1, 4 та випускного класів в особовій справі пишеться коротка характеристика. Ведення особових справ контролюється заступником директора з навчально-виховної роботи.

У кінці кожного місяця вчитель, що здійснює індивідуальне навчання, повинен звітувати заступникові директора з навчально-виховної роботи про виконання програми з даним учнем. Лише після цього складається табель оплати праці. В кінці кожного семестру кожним вчителем складається звіт про роботу з учнем, що навчається за індивідуальною формою навчання(додаток 7).

10.Для учнів, які проживають у селах та селищах і їхня кількість у класі становить менше 5 осіб, мають право на індивідуальне навчання. Норматив тижневого навантаження одного учня становить для 1-4 класів-5 годин, 4-9 класів-8 годин, 10-11 класів-12 годин.

11.Якщо вчитель має навантаження з предмету 0,5 год, то:

1. Відповідно до індивідуального навчального плану складається розклад уроків, який в обов'язковому порядку погоджується з батьками. Розклад складається в залежності від індивідуальних можливостей дитини, з урахуванням норм, визначених ДСАНПіНом. Чітко встановлених вимог щодо чергування предметів у розкладі (обов'язково 22 хвилини на тиждень або 45 хвилин 1 раз на два тижні) немає.

12.. Чи можна окремих предмет вивчати за традиційною формою навчання, якщо учень(учениця) навчаються індивідуально (за довідкою ЛКК).

Відповідно до Законів України "Про освіту" та "Про загальну середню освіту" існують різні форми здобуття повної загальної середньої освіти, серед яких визначено й індивідуальну, групову (заняття в класі). Суміщення форм законодавством не передбачено. Отже, здобуття загальної середньої освіти у певний період часу одночасно за декількома формами неможливо.

13. Як вчиняти у випадку хвороби вчителя або учня.

Організація і проведення індивідуального навчання регламентується Положенням про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, де обов'язковою умовою визначено виконання вимог Державних стандартів, отже, відповідно, навчальних програм. Організація занять з учнем регламентується розкладом, який затверджується директором і погоджується з батьками. У випадку хвороби учня або вчителя, так само як і при навчанні в класі, можливі наступні кроки:

- внесення змін у розклад;
- організація заміни;
- уцільнення навчального матеріалу, застосування методів навчання, що передбачають самостійне вивчення окремих тем тощо.

14. Якою мати бути кількість контрольних, лабораторних, практичних робіт тощо

Відповідно до п. 2.8 Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах навчання здійснюється за індивідуальними навчальними планами.

Індивідуальні навчальні плани складаються на основі типових навчальних планів, затверджених Міністерством освіти і науки України. Освітній рівень учнів, які навчалися за індивідуальною формою, має відповідати вимогам Державного стандарту загальної середньої освіти. Іншими словами - освітній рівень учнів, які здобували освіту за індивідуальною формою не повинен відрізнятися від освітнього рівня учня, який навчається в класі. Дитина повинна опанувати всі теми, передбачені програмою. Норми розрахунку кількості годин на кожний предмет, кількості контрольних, лабораторних, практичних робіт у нормативних документах відсутні. Це планується вчителем і відображається в календарно-тематичному плануванні, залежить від кількості годин, відведених на 1 тему, її складності, умінь і навичок, що формуються під час її вивчення.

**Організація індивідуального навчання для учнів,
які за станом здоров'я не можуть відвідувати навчальний заклад.**

Поширюється на категорії «Переліку захворювань, з приводу яких діти потребують індивідуального навчання»

- * соматичні;
- * хірургічні;
- * шкіряні;
- * психоневрологічні.

Організація навчання

- 1) Подача в школу: заяви батьків або осіб, які їх замінюють; довідки, завіреної печатками ЛКК та лікувальної установи.
- 2) Розгляд поданих документів на засіданні педагогічної ради школи.
- 3) Розробка навчального плану на основі Типового для загальноосвітніх навчальних закладів, погодження його на спільному засіданні ради та педагогічної ради закладу, затвердження відділом освіти, вчителів, які здійснюватимуть навчання, та розподіл тижневих годин між ними, затвердження тижневого навантаження відділом освіти.
- 4) Подання документів для організації індивідуальної форми навчання в управління освіти.
- 5) Видача наказу «Про організацію індивідуального навчання».
- 6) Розробка розкладу занять, погодження його з батьками учня і затвердження директором закладу та педагогічної ради закладу,

З метою соціальної адаптації та інтеграції, при організації індивідуальної форми навчання, особливо коли організовано на весь навчальний рік, бажано створити можливість відвідувати позашкільні заходи та окремі види уроків разом із здоровими однолітками, якщо дозволяє дитині її стан здоров'я та прийняти рішення про створення цих умов.

**Організація індивідуального навчання для учнів,
яким необхідно пройти лікування у лікувальному закладі більше одного місяця.**

Індивідуальне навчання учнів, яким необхідно пройти лікування в певному оздоровчому закладі більше одного місяця, організовується на базі найближчого до місця лікування навчального закладу, який визначається місцевим органом управління освітою. Навчання розпочинається не раніше ніж через 3—5 днів після того, як хворий поступає до лікувального закладу. При наявності у групі 5 і більше осіб навчання здійснюється за груповою формою (по мірі потреби протягом навчального року)

Послідовність дій на початку організації навчання:

- 1) Подача в школу: заяви батьків або осіб, які їх замінюють; довідки, завіреної печатками ЛКК та лікувальної установи.
- 2) Подача школою до управління освіти відношення про організацію індивідуального навчання з підтверджуючою довідкою ЛКК лікувальної установи.
- 3) Визначення управлінням освіти найближчого за розташуванням до лікувальної установи навчального закладу, який здійснюватиме

- індивідуальне навчання (за наказом по управлінню).
- 4) Розробка тимчасового робочого навчального плану та затвердження його відділом освіти.
 - 5) Визначення директором школи вчителів, які здійснюватимуть індивідуальне навчання.
 - 6) Видача по школі наказу «Про організацію індивідуального навчання...».
 - 7) Розробка розкладу занять, погодження його з адміністрацією лікувальної установи, учнем та батьками.

Контингент таких учнів урахується в статистичних звітах тих шкіл, де вони навчаються постійно, та не відраховується зі складу учнів навчального закладу, до якого вони зараховані. Результати виконання індивідуального навчального плану та програм, досягнення учнів у навчанні фіксуються у довідці, що підписана директором навчального закладу, який організовує індивідуальне навчання.

ДОВІДКА

Видана _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
про те, що він (вона) під час лікування

_____ (повна назва лікувального закладу)
з _____ по _____ навчався (лася)
за індивідуальною формою на базі _____

_____ (повна назва загальноосвітнього навчального закладу,
який організовував індивідуальне навчання)

і мав (мала) такі навчальні досягнення:

предмети:	бали:
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

М.П.
Директор (Підпис) (Прізвище, ініціали)

Організація індивідуального навчання для учнів, які мають високий навчальний потенціал і можуть прискорено закінчити школу

Положення також передбачає і **прискорений спосіб опанування предметів для здібних дітей** (екстернат не для обдарованих) через організацію індивідуальної форми навчання. Окремі батьки вважають, що їхнім дітям під силу переходити з одного класу, перескакуючи наступний, до іншого. Це дійсно є можливим, але існує чітка процедура: на початку навчального року батьки або особи, які їх замінюють, мають звернутися до дирекції навчального закладу із відповідною заявою, на основі якої приймається спільне рішення ради та педагогічної ради навчального закладу й розробляється індивідуальний план навчання дитини, який затверджується директором школи. Наприклад учень 6 класу бажає оволодіти знаннями та навичками за 6 – 7 клас за один рік, щоб у наступному році навчатися у 8 класі. Півроку учень опановує програму 6 класу, півроку 7 – го класу. Через рік перевіряється рівень навчальних досягнень, і тоді учня переводять до 8-го класу. Цим можуть скористатися обдаровані діти. Чи багато таких учнів, які завдяки своїм талантам могли б перестрибнути із класу в клас?

Ні в якому разі не можна практикувати переведення учня у будь-якому місяці, на зразок «усе вивчили і наступного року підемо до 8-го класу» або «ми були (навчалися) рік за кордоном, а тепер хочемо продовжувати навчання зі своїми однолітками». Такі випадки порушення норм діючої Інструкції про переведення та випуск учнів іноді трапляються.

Індивідуальна форма навчання інколи може знадобитися окремим дітям, у першу чергу, обдарованим, які пішли до школи восьмирічками або семирічками, з метою прискорити процес.

Послідовність дій на початку організації навчання

- 1) . Подача заяви на початку навчального року батьками (особами, які їх замінюють).
- 2) Розгляд заяви на спільному засіданні ради і педагогічної ради школи.
- 3) Подання документів в управління освіти (заяви батьків, рішення педради, подання про організацію індивідуального прискореного навчання на ім'я начальника управління освіти)
- 4) Видача наказу управління освіти про організацію індивідуального навчання прискорено.
- 5) Розробка індивідуального навчального плану, який рецензується методистом міського методичного кабінету та затверджується органом управління освіти
- 6) Видача наказу по школі «Про організацію індивідуального навчання...»
- 7) Розробка розкладу занять, погодження його з батьками учня і затвердження директором закладу та педагогічної ради закладу,

З метою створення оптимальних умов прискореного навчання рішенням педагогічної ради надати учню можливість отримання одного дня на тиждень для опановування навчального матеріалу самостійно.

Організація індивідуального навчання для учнів, які не встигають протягом двох років навчання у школі I ступеня;

- 1) Якщо учень за підсумками навчання у 3-му класі за скоригованою програмою(розробляється після 2-го класу, погоджується МО, затверджується керівником) не підвищив рівня навчальних досягнень з рідної мови, читання та математики, то приймається рішення про направлення його на обстеження психолого-медико-педагогічної консультації, яке погоджується з батьками.
- 2) Подача в школу: заяви батьків або осіб, які їх замінюють, витягу з протоколу психолого-медико-педагогічної консультації.
- 3) Розгляд поданих документів на засіданні педагогічної ради школи.
- 4) Подання документів до управління освіти (заява батьків, витяг з протоколу психолого-медико-педагогічної консультації та педагогічної ради школи про отримання дозволу про організацію індивідуальної форми навчання подання про організацію індивідуального навчання на ім'я начальника управління освіти.
- 5) Розробка навчального плану на основі відповідного Типового навчального плану, погодження його на спільному засіданні ради та педагогічної ради закладу, затвердження відділом освіти.
- 6) Визначення вчителів, які здійснюватимуть навчання та розподіл тижневих годин між ними, затвердження тижневого навантаження відділом освіти.
- 7) Видача наказу відділу освіти.
- 8) Видача наказу по школі «Про організацію індивідуального навчання...»
- 9) Розробка розкладу занять, погодження його з батьками учня і затвердження директором закладу та педагогічної ради закладу.

З метою недопущення сегрегації таких учнів, бажано створити можливість відвідувати позашкільні заходи та окремі види уроків у школі, якщо дозволяє дитині її психічний та соматичний стан здоров'я та прийняти рішення педагогічною радою школи про створення цих умов.

**Організація індивідуального навчання для учнів,
які потребують корекції фізичного та (або) розумового (психічного) розвитку у
разі, якщо батьки або особи, які їх замінюють, відмовляються направляти дитину до
відповідної спеціальної загальноосвітньої школи (школи-інтернату)».**

Таку форму навчання отримують діти з порушеннями психофізичного розвитку в разі, якщо за медичними показниками їм протипоказано знаходитись у колективі, наприклад, наявність епілептичних нападів, психопатичних розладів, виражених соматичних захворювань тощо. До учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати школу, вчитель приходить додому.

Послідовність дій навчального закладу для організації індивідуального навчання

- 1) Подача в школу: заяви батьків або осіб, які їх замінюють; довідки, завіреної печатками ЛКК та лікувальної установи; копії посвідчення про інвалідність тощо.
- 2) Розгляд поданих документів про можливість організації індивідуальної форми навчання по програмі загальноосвітньої школи на засіданні педагогічної ради школи.
- 3) Розробка навчального плану на основі відповідного Типового навчального плану, погодження його на спільному засіданні ради та педагогічної ради закладу, затвердження відділом освіти.
- 4) Визначення вчителів, які здійснюватимуть навчання та розподіл тижневих годин між ними, затвердження тижневого навантаження відділом освіти.
- 5) Подання документів до управління освіти (заява батьків, подання про організацію індивідуального навчання на ім'я начальника управління освіти.
- 6) Видача наказу відділу освіти.
- 7) Видача наказу по школі «Про організацію індивідуального навчання...»
- 8) Розробка розкладу занять, погодження його з батьками учня і затвердження директором закладу та педагогічної ради закладу

Мають місце випадки, коли діти, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, із встановленими відповідними медичними діагнозами мають інтелектуальне недорозвинення та навчаються за загальноосвітніми програмами. Таке навчання — це насильство над особистістю. Практика навчально-виховної роботи з дітьми з особливими потребами, особливо з порушеннями психофізичного розвитку, переконливо підтверджує, що використання освітньої системи, за якої дається ідентична з масовою школою освіта, не відповідає їхнім реальним можливостям, і тому вони не можуть опанувати програму загальноосвітньої школи навіть на початковому рівні. В такому випадку слід рекомендувати батькам звернутися в психолого-медико-педагогічну консультацію для вирішення питання про вибір програми навчання та корекційно-розвивального впливу.

Індивідуальне навчання може бути призначено і дітям, батьки, яких відмовляються від їхнього направлення у спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат).

Послідовність дій навчального закладу для організації індивідуального навчання

- 1) Подача заяви батьків до управління освіти про можливість організації індивідуальної форми навчання за місцем проживання.
- 2) Подача в школу заяви батьків або осіб, які їх замінюють, витягу з протоколу психолого-медико-педагогічної консультації з рекомендацією навчання за програмою спеціальної школи.
- 3) Розгляд поданих документів про можливість організації індивідуальної форми навчання по програмі спеціальної школи на засіданні педагогічної ради школи.
- 4) Розробка навчального плану на основі відповідного Типового навчального плану, погодження його на спільному засіданні ради та педагогічної ради закладу, затвердження відділом освіти.
- 5) Визначення вчителів, які здійснюватимуть навчання та розподіл тижневих годин між ними, затвердження тижневого навантаження відділом освіти
- 6) Подання документів до відділу освіти (заява батьків, подання про організацію

індивідуального навчання на ім'я начальника відділу освіти.

- 7) Видача наказу відділу освіти.
- 8) Видача наказу по школі «Про організацію індивідуального навчання...»
- 9) Розробка розкладу занять, погодження його з батьками учня і затвердження директором закладу та педагогічної ради закладу

Особливість організації індивідуального навчання дітей з особливими потребами

При організації навчання потрібно враховувати:

- що кожен вид порушення потребує розробки своїх навчальних планів, змісту, особливої компенсаторно-корекційної роботи, спеціальної методики.
- зміст та засоби корекції обумовлюються специфікою наявного порушення, а не формами організації навчання.

Здійснювати вирішення специфічних завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, які потребують корекції фізичного та (або) розумового (психічного) розвитку, через навчальні предмети та курси, через організацію корекційних занять, які проводять практичні психологи, соціальні педагоги, вчителі-логопеди, дефектологи, що працюють у даному закладі освіти або закріплені за ним.. Якщо в закладі немає відповідного фахівця, він запрошується з іншої установи.

Навчальні предмети та курси для учнів, які потребують корекції фізичного та (або) розумового (психічного) розвитку

(корекційно- розвиткова частина) :

- для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором:
„Соціально-побутове орієнтування”, „Розвиток мовлення”, „Корекція вад розвитку”, „Орієнтування в просторі”, „Ритміка”, „Лікувальна фізкультура”;
- для глухих дітей:
Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови”, “Ритміка”;
- для дітей зі зниженим слухом:
Розвиток слухового сприймання та формування вимови”, “Ритміка”;
- для розумово відсталих дітей:
„Розвиток мовлення”, „Ритміка”, „Лікувальна фізкультура”;
- для дітей з тяжкими порушеннями мовлення:
„Логоритміка”, „Розвиток мовлення”, „Розвиток зв'язного мовлення”, „Лікувальна фізкультура”;
- для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату:
„Корекція вад розвитку”, “Лікувальна фізкультура”;
- для дітей із затримкою психічного розвитку:
„Корекція розвитку”, „Розвиток мовлення”, „Ритміка”.

Згідно з «Положенням про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» (2003 р.) індивідуальне навчання має здійснюватись педагогічними працівниками з відповідною фаховою (дефектологічною) освітою. Адже для реалізації корекційного навчання вчитель має на високому фаховому рівні оволодіти спеціальною психологією, педагогікою та методикою у певній галузі дефектології.

Так, при організації індивідуального навчання дітей з особливими потребами слід користуватися

- типовими навчальними планами для спеціальних шкіл відповідного типу:
 - 1-4-ті класи — планами, затвердженими наказом МОН України від 03.11.04 № 849 (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 11.09 № 852);
 - 5-8 класи — за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл цих типів, затвердженими наказом МОН України від 26.08.2008 р. № 778 (зі змінами внесеними наказом МОН від 11.09.2009р. № 852);
 - 9-11 (12) класи — за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл цих типів,

затвердженими наказом МОН України від 02.11.2004 р. № 842, з урахуванням змін, затверджених наказом МОН України від 22.08.2005 р. № 489;

— листом МОН України від 05.03.10 № 1/9-143. Готуючи робочі навчальні плани для категорії школярів, слід враховувати, що збільшення кількості годин для їх навчання спрямовувати не на збільшення часу для вивчення предметів інваріантної складової типових планів, в основному, а на індивідуальну чи фронтальну корекційно-розвивальну роботу, роботу за вибором учня тощо.

Особливості індивідуального навчання дітей різних категорій з психофізичними вадами

Для успішної організації індивідуального навчального процесу дітей з психофізичними вадами вчитель має добре володіти знаннями особливостей їх психофізичного розвитку, типових труднощів, що виникають при оволодінні навчальним матеріалом і є обумовленими характером захворювання. Педагог має розуміти, на якому етапі й чому виникла та чи інша проблема у навчанні, як це відображається на засвоєнні навчальної програми.

До початку навчально-корекційної роботи вчитель має детально вивчити документацію про дитину; провести детальну бесіду з батьками про інтереси дитини, її схильності, потреби й улюблені заняття; з'ясувати її характерологічні особливості та особливості поведінки; вивчити стосунки у родині.

Для навчання дітей з психофізичними вадами повинні використовуватися *методи корекційно-розвивального впливу, при цьому* враховується рівень знань, темп роботи, динаміка втомлюваності, обсяг пам'яті, стійкість уваги, довільність психічних процесів дитини, рівень розвитку її мовлення та опорно-рухової системи. Це передбачає, наприклад:

- відбір для кожного уроку певної невеликої за обсягом кількості навчального матеріалу;
- максимальну розгорнутість і поділ складних понять і дій;
- уповільненість навчання;
- повторюваність дій;
- наявність пропедевтичних періодів у навчанні;
- опору на чуттєвий досвід учнів;
- керівництво діями учнів;
- поступовий розвиток пізнавальних процесів;
- оптимізацію темпу роботи та динаміки втомлюваності;
- посилення здатності дитини до саморегуляції;
- розвиток самостійності дитини.

У процес навчання **необхідно включати методи, які викликають інтерес до навчання**, а саме використання різних видів ігор, створення ігрових моментів, моделювання реальних ситуацій тощо. Ця особливість такого значення у навчанні дітей з нормальним розвитком не набуває, а у навчанні школярів з психофізичними вадами вона пов'язана із пасивністю дітей, зниженням їхнього інтересу до навчання і часто нерозумінням його необхідності, наявними труднощами й невдачами. Головним при наданні індивідуальної допомоги повинна бути активізація вольових зусиль учня, його самостійності, підтримання інтересу до виконання навчальної роботи. У будь-якому випадку, добираючи навчальний матеріал, не слід усувати труднощі, що виникають в учня, а створити для нього такі умови, щоб він міг їх долати самостійно

Індивідуалізація завдань. Залежно від індивідуальних особливостей учня та характеру труднощів, які викликає у нього навчальна діяльність, слід пропонувати завдання у різній формі. Так, наприклад:

- при не сформованості фонематичного сприймання (у молодших класах) замість диктанту можна дати списування тексту;
- при труднощах письма за зразком (у період оволодіння грамотою) запропонувати письмо за контуром чи опорними крапками у зошитах;
- при труднощах запам'ятовування словесної інструкції використати наочну:

таблиця, умовні позначення тощо;

- при неможливості зрозуміти хід виконання задачі навести аналогічну, розв'язану раніше або запропонувати виконати її у практичному плані.
- Дітям зі сповільненим темпом роботи або швидкою втомлюваністю слід спочатку зменшувати обсяг завдань, чергувати навантаження з відпочинком, а згодом поступово прискорювати темп і збільшувати стійкість нервової системи до навантажень.
- В учнів, у яких точність роботи страждає через її прискорений темп, необхідно формувати навички самоконтролю, вміння помічати і виправляти власні помилки.
- Якщо дитина надто збудлива, швидка, слід спеціально організувати її працю, уповільнити, давати їй не все завдання одразу, а поетапно, перевіряти при цьому результат виконання кожного елемента.

ВЕДЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ І КОРЕКЦІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Навчання осіб з особливими потребами здійснюється за індивідуальним планом, який складає вчитель з урахуванням психофізичних особливостей учнів.

Індивідуальні плани роботи вчитель складає відповідно до навчальної програми для даного класу.

Складений план перевіряє й затверджує заступник директора з навчальної роботи.

Класний журнал є документом для оплати праці осіб, які здійснюють індивідуальне навчання.

Наприкінці кожного місяця вчитель індивідуального навчання звітує перед заступником директора з навчальної роботи про виконання програми з даним учнем. Після цього заступник директора складає таблицю на оплату вчителю.

Наприкінці кожного навчального року індивідуальний план роботи, журнал вчитель здає в навчальну частину. Після перевірки заступником директора з навчальної роботи виконання програми журнал здають у шкільний архів.

Кожного школяра індивідуального навчання заносять до списку учнів класу, за яким його закріплено. Учитель записує отримані відомості про учня в класному журналі до графи «Відомості про учнів». У шкільному класному журналі вчитель виставляє оцінки тільки семестрові і річні, а також робить запис рішення педагогічної ради про переведення учня до наступного класу.

Учитель індивідуального навчання оформляє особову справу на учня. В особовій справі записують дані про учня, виставляють річні оцінки, вкладають направлення учня до школи, копію свідоцтва про народження, психолого-педагогічні характеристики.

Ведення особових справ учителем контролює заступник директора з навчальної роботи. Особові справи учнів індивідуального навчання зберігає секретар школи.

У щоденнику учень, якщо він може самостійно писати, записує домашні завдання. Якщо учень має тяжкі розлади рухів і писати не може, щоденник заповнює вчитель.

Відповідно до Положення про спеціальну загальноосвітню школу-інтернат України для дітей з вадами фізичного або розумового розвитку тривалість уроку для дітей з психофізичними вадами в підготовчому класі — 30 хвилин, 1—2-му — 35 хвилин, 3-му — 10-му класах — 40 хвилин. На кожному уроці після 15—20 хвилин занять слід проводити п'ятихвилинну фізпаузу з використанням лікувально-коригувальних вправ.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Навчання учнів з особливостями психофізичного розвитку має відбуватися з урахуванням індивідуальних освітніх потреб.

Дітям з особливостями психофізичного розвитку притаманний нижчий рівень виучуваності, вони не спроможні на достатньому рівні виконувати контрольні завдання; їм потрібно значно більше часу для повторення і закріплення навчального матеріалу.

Користуючись індивідуальними навчальними програмами дитина може досягти поставлених перед нею специфічних навчальних цілей; виправити, наскільки це можливо, порушення в розвитку.

Необхідною умовою навчання дитини з особливостями психофізичного розвитку є ретельне і систематичне визначення відповідних освітніх цілей на основі адаптації та модифікації стандартного навчального плану, що забезпечує належне навчання.

Таким чином, розробка індивідуального навчального плану — основна умова успішного навчання дитини з особливостями психофізичного розвитку.

Такий план складається колегіально: батьки, учень (якщо це можливо), вчитель початкової школи, педагоги-предметники (основної, старшої школи), завуч, психолог, у разі потреби — логопед, дефектолог, соціальний працівник. Це є ключовою вимогою.

Важливими завданнями в розробці індивідуального навчального плану є:

* адекватне оцінювання учнів,

* супроводження і моніторинг програм (масової чи спеціальної школи), на основі яких розробляється ІНП для дітей з різними освітніми потребами.

Вчитель зобов'язаний регулярно слідкувати за виконанням індивідуального навчального плану учнем та оцінювати, а також вносити до нього необхідні зміни.

Спочатку формулюються загальні цілі і завдання, а потім їх конкретизують в індивідуальні «технологічні» завдання кожного учня.

Складання індивідуального плану учня починається з визначення сподівань на майбутнє і життєвих планів учня. Це сподівання самого учня, його батьків, учителів. Плани на майбутнє обов'язково мають бути позитивними. Досить чітко сформульовані плани на майбутнє можуть значно допомогти у визначенні довготривалих цілей, таких, як орієнтація на майбутню професію, успішна соціальна інтеграція та особисте життя. Для конкретного формулювання сподівань на майбутнє дитині, батькам, учителям потрібно відповісти на такі запитання:

- Про що мріє дитина? Які її плани на майбутнє?
- Які плани на майбутнє батьків дитини?
- Ким би Ви хотіли бачити учня після закінчення школи?
- Ким би Ви хотіли бачити його, коли він стане дорослим?
- Яким ви бачите щасливе і повноцінне життя для дитини у майбутньому? Завдяки чому дитина може досягти такого життя?
- Що перешкоджає здійсненню таких планів у майбутньому? Як можна усунути ці перешкоди?

Наступною складовою індивідуального навчального плану є узагальнений результат проведеного комплексного дослідження. Це короткий, сумарний звіт, певне резюме всіх видів дослідження.

Наступним кроком у складанні індивідуального навчального плану є визначення довгострокових цілей — чого має досягти дитина за визначений строк навчання. Цей термін може бути різним, зазвичай обмежуються одним роком.

Перед складанням індивідуального плану роботи з учнем на навчальний рік учитель повинен ознайомитись із станом рухових функцій верхніх кінцівок дитини, зробити мовленнєве обстеження та вивчити інтелектуальний розвиток дитини. У процесі обстежень учитель звертає увагу на основні моменти навчальної діяльності учня: працездатність, активність, цілеспрямованість, наявність або відсутність планових дій. Відмічає особливості уваги, пам'яті. Під час обстеження пам'яті звертає увагу на стан нетривалої та тривалої пам'яті, перевагу механічної або логічної, стан зорової, слухової й моторної пам'яті. На основі отриманих даних в учителя складаються уявлення про інтелектуальний розвиток учня. В усіх випадках визначаються найбільш дефектні та найбільш збережені функціональні системи, і з опорою на останні вчитель буде навчальний процес.

Тільки після вивчення індивідуальних особливостей учня, на основі навчальної програми він складає **план індивідуальної роботи** на весь рік.

Остання сторінка індивідуального навчального плану присвячується особливостям моніторингу його виконання. Індивідуальний навчальний план є робочим документом, який активно використовується у навчанні, тому необхідно систематично переглядати його виконання за певний час.

Якщо цілей і завдань, визначених в плані, досягнуто раніше від зазначеного строку, тоді треба розробити нові і внести їх у документ. Трапляється, що вони виявилися недосяжними, тоді потрібно відкоригувати або визначити реальніші. Якщо цього не зробити – зусилля вчителів будуть марними, а навчання дитини не принесе бажаних результатів

КОРЕКЦІЙНА

СПРЯМОВАНІСТЬ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Зміст, форми та методи навчання і виховання дітей з особливостями психофізичного розвитку мають бути корекційно спрямованими. Це означає, що кожна тема, яка вивчається в школі, кожний метод і прийом, використаний вчителем, мають сприяти не лише

засвоєнню знань, умінь, навичок, формуванню поведінки, а й виправленню вад психофізичного розвитку (залежно від дефекту).

Учителю необхідно узгоджувати педагогічні впливи з медичними і психологічними; дотримуватись послідовності й наступності в корекційно-виховній роботі, єдиного охоронно-педагогічного режиму в школі і сім'ї.

Починаючи працювати з учнями, вчитель має враховувати індивідуальну структуру дефекту кожної дитини та збережені можливості, тобто вивчити досвід дитини, її спрямованість, поведінку.

Для дітей з порушеннями розумового розвитку характерними є органічні ушкодження кори головного мозку, внаслідок яких спостерігається недостатня сформованість усіх складових психіки і передусім порушення пізнавальних процесів. Виявляється своєрідність у розвитку відчуттів, сприймання, пам'яті, уяви, мовлення, уваги.

Найістотніша ознака розумової відсталості — *знижена здатність до узагальнень у процесі розв'язання інтелектуальних завдань*. Педагогічна робота з цією категорією дітей спрямовується передусім на максимальне становлення загальних соціально-адаптаційних можливостей, практичну підготовку до життєдіяльності у суспільстві, до самообслуговування, спілкування, адекватної соціальної поведінки.

Особливості процесу навчання дітей з вадами інтелекту:

- повільність процесу навчання;
- простіший виклад матеріалу;
- повторюваність у навчанні;
- поглиблений індивідуальний та диференційований підходи;
- предметно-наочний та практичний характер навчання;
- опора на більш розвинені здібності дитини і подолання загальної недостатності її інтелектуальної сфери;
- спеціальна організація навчальної діяльності учнів, зокрема розвиток стимулів до навчання та пізнавальних інтересів.

Критерії оцінювання результативності корекційного впливу:

- якісне і кількісне полегшення структури дефекту;
- виправлення вад і переведення скоригованої вади у позитивну можливість дитини.

Забезпечення охоронного режиму педагогічного процесу

Дуже важливим моментом у роботі з такими дітьми є **забезпечення охоронного режиму педагогічного процесу**, щоб уникнути перевантаження вразливої нервової системи дитини. Для забезпечення ефективності корекційно-педагогічної роботи важливо здійснювати індивідуальний підхід з урахуванням реального рівня розвитку дитини.

Якщо дитина має важкі порушення рухової системи і рука її зовсім не підготовлена до письма, то рішенням педагогічної ради школи такого учня звільняють від оцінювання письмових робіт і з ним проводять усне вивчення грамоти та української мови. Паралельно з цим проводять вправи для підготовки руки до письма.

Навчання письма можна починати тільки після підготовки руки до письма, після розвитку диференційованої діяльності пальців. Тривалий час перед початком роботи з опанування рухів, потрібних для письма, учень навчається контролю за роботою м'язів пальців, змикаючи кінчики нігтьових фаланг I, II, III пальців, почергово згинаючи та розгинаючи пальці, утримуючи олівець у повітрі. Далі починається робота зі стабілізації утримання олівця в пальцях, для чого підбирають максимально вигідне для функції положення кисті. В цей час учитель та батьки повинні приділити велику увагу **розвиткові дрібної моторики пальців рук**. Для цього можна рекомендувати таким дітям перекладати предмети з однієї коробки в іншу, починаючи від яблук і закінчуючи горохом, ліпити з пластиліну, глини, а також роботу з мозаїкою.

У період навчання грамоти діти, які не можуть писати, можуть виконувати завдання на магнітній дошці. Ця робота допомагає вчителю перевіряти знання учнів, а учням — розвивати дрібну моторику кистей верхніх кінцівок.

Кожний урок повинен мати **корекційний характер**. Починати урок потрібно з психологічної підготовки учня до роботи. Після цього обов'язково проводять логопедичну гімнастику. Вчитель, який працює з хворим учнем, систематично консультиється з логопедом щодо проведення артикуляційної гімнастики.

Після 15—20 хвилин уроку проводять **фізкультхвилинку**, яка триває 5 хвилин. Для правильного проведення фізкультхвилинки потрібно радитись з учителем фізкультури.

Діти, які навчаються в домашніх умовах, мають тяжкі порушення рухового апарату. В основному це діти, прикуті до ліжка. Вони не мають можливості спілкуватися з однолітками та чужими дорослими людьми. Тому зв'язна мова цих дітей часто не розвинута, словниковий запас бідний. Ці моменти теж мусить врахувати вчитель під час складання індивідуального плану роботи.

ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ В УМОВАХ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Під час проведення занять необхідно використовувати наочність, роздатковий матеріал, включаючи в урок ігрові моменти. Доцільно проводити серію **корекційних вправ та ігор** для розслаблення м'язів руки, ліктя, кисті, пальців, зняття спазмів.

Раціонально застосовувати різноманітні види мовної та розумової діяльності: жива бесіда, гра, розповідь, малюнки, картини.

Застосування гри та ігрових моментів створює в дітей бадьорий робочий настрій, сприяє подоланню труднощів, які виникають у них під час уроку.

Велике значення з пізнавальної точки зору мають **дидактичні ігри**. В процесі розв'язання різноманітних завдань в учнів розвиваються такі процеси мислення як порівняння, аналіз, синтез.

Під час дидактичних ігор діти систематизують і закріплюють свої знання про різні ознаки предметів, встановлюють зв'язки між ними, просторові, часові та інші співвідношення. Учні засвоюють загальні поняття, збагачують словниковий запас. Дидактичні ігри допомагають розвинути увагу, зосередженість, волю дітей, чесність, правдивість.

Для гри на уроці слід відводити небагато часу, не більше 4—5 хвилин, щоб, вона не втомлювала дитину. Використовують ігри й як засіб психологічної підготовки учнів до уроку, і як засіб відпочинку після напруженої праці. Тобто гра сприяє доцільності організації навчальної діяльності учнів.

Для проведення ігор учитель повинен підготувати необхідну кількість малюнків, таблиць, карток, різних іграшок, предметів тощо. Ці матеріали мають бути привабливими, гарними, чистими, старанно виготовленими. Малюнки мають бути естетичними, букви й цифри чіткими, геометричні форми фігур точними.

Учні з задоволенням грають на уроці, і це допомагає їм міцніше засвоювати програмний матеріал.

РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ

Доведено, що вправи на розвиток дрібної моторики позитивно впливають на розвиток звуковимови та загальних інтелектуальних здібностей дитини.

Тож доцільно проводити пальчикову гімнастику, пропонувати дитині вправи з ліплення, шнурування та плетіння, обведення, штрихування, малювання, письма, розфарбовування тощо.

Використовувати ігрові завдання: ігри з намистом, шнурками (втягати в дірочки шнурок, з'єднувати з допомогою шнурка деталі предмета, зв'язувати, в'язати на 1 "бантик", на 2 "бантика"); складання паперу (оригамі); ігри з театром тіней; збірні іграшки; користування ножицями, голкою; горіховий масаж (волоський горіх чудово знімає стрес, позитивно впливає на точки, що сприяють розвитку мовної активності дітей та дрібної моторики).

КОНТРОЛЬ ЗА ОРГАНІЗАЦІЄЮ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Контроль за організацією індивідуальною формою навчання здійснюється кожного місяця, семестра та за підсумками навчального року. Система роботи навчального закладу з питання організації індивідуальної форми навчання включає наступні складові:

- ⊙ Наявність нормативних документів;
- ⊙ План роботи на рік (Аналітичні матеріали, планування роботи щодо організації та контролю за організацією індивідуального навчання).
- ⊙ Накази про організацію індивідуальної форми навчання;
- ⊙ Ознайомлення працівників школи з нормативними документами, що регулюють організацію індивідуального навчання(нарада при директорі тощо);
- ⊙ Розгляд питання організації індивідуального навчання на засіданнях педагогічної ради, нарадах при директорові, засіданнях методичного об'єднання класних керівників тощо.

Пакет документів, які є підставою для організації індивідуального навчання учнів за станом здоров'я.

Наявність:

- заяви батьків або осіб, які їх замінюють;
- наказу директора;
- погодження відділу освіти адміністрації району ;
- довідки, завірена печаткою лікарсько-консультативною комісією та печаткою лікувального закладу.

Пакет документів, які є підставою для організації індивідуального навчання учнів, які навчаються відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» від 15.10.2004 № 797(потребують корекції розумового або фізичного розвитку)

Наявність:

- заяви батьків або осіб, які їх замінюють,
- наказу директора,
- погодження управління освіти адміністрації району
- рекомендації обласної або районної психолого-медико-педагогічної комісії або посвідчення інваліда, довідки, завіреної печаткою лікарсько-консультативною комісією та печаткою лікувального закладу
- Документація щодо організації індивідуальної форми навчання
- Індивідуальні навчальні плани (згідно наказів що додаються)
 - Журнали
 - Розклад занять
 - Індивідуальні програми
 - Зошити
 - Щоденник учня
 - Календарні і поурочні плани

Перелік документів з організації індивідуального навчання, які повинні бути в навчальному закладі і перевіряється під інспектування працівниками відділу освіти:

1. Картотека та законодавчі, нормативно-правові, інструкційно-методичні документи.
2. Накази про зарахування учня (учениці) до школи, переведення із класу в клас.
3. Алфавітна книга.
4. Особова справа:
 - заява батьків або осіб, які їх замінюють ;
 - довідки ЛКК , або довідки лікувальної установи, в якій стаціонарно лікується хворий учень, або витяг з протоколу психолого-медико-

- педагогічної консультації;
 - копії посвідчень про інвалідність;
 - медичні карти;
 - копії свідоцтв про народження.
5. Погодження засновника чи уповноваженого ним органу про організацію індивідуального навчання.
 6. Рішення спільного засідання ради та педагогічної ради школи.
 7. Наказ по школі про організацію індивідуального навчання.
 8. Тижневе навантаження педагогічних працівників.
 9. Індивідуальний робочий навчальний план.
 10. Календарні та поурочні плани вчителів.
 11. Фактична мережа на поточний навчальний рік.
 12. Матеріали контролю за якістю та результативністю індивідуального навчання:
 - * книги запису наслідків внутрішньо шкільного контролю;
 - * книги наказів з основної діяльності;
 - * книги протоколів засідань педагогічної ради та ради школи;
 - * матеріали нарад при директорі тощо.
 - 13 Матеріали консультативно-методичної роботи з учителями, які навчають дітей на індивідуальній формі.
 - 14 Матеріали роботи практичного психолога.
 - 15 Журнали обліку індивідуальних занять з учнями.
 - 16 Матеріали психолого-педагогічних спостережень за дитиною.
 - 17 Матеріали роботи з батьками, діти яких навчаються на індивідуальній формі

Додаток 1

Директору

(назва ЗНЗ)

П.І.Б. заявника,

який(а) мешкає за
адресою

телефон заявника

ЗАЯВА

Прошу організувати для мого сина (моєї дочки) П.І.Б. учня (учениці) _____ класу навчання за індивідуальною формою за станом здоров'я з по _____ з кількістю _____ годин . Навчальні заняття прошу організувати в школі в зв'язку з ----- За життя і здоров'я дитини під час дороги до школи і на зворотному шляху несу відповідальність.

До заяви додаю:

- 1) довідку ЛКК;
- 2) копію посвідчення дитини-інваліда, рекомендацію психолого-медико-педагогічної консультації (вибрати потрібне).

дата

підпис

З Положенням про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 2.12.22 № 732, наказами Міністерства освіти і науки України від 05.02.23 № 61, від 15.1.24 № 797 та від 19.5.28 № 432 «Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» ознайомлений.

Підпис

Додаток 2

Директору

(назва ЗНЗ)

П.І.Б. заявника,

який(а) мешкає за
адресою

телефон заявника

ЗАЯВА

Прошу звільнити мого сина (мою дочку) П.І.Б. учня (учениці) _____ класу від навчання предметів ----- кількістю 2 години за індивідуальною формою на підставі ----- (довідка ЛКК). Прошу розглянути можливість ці години додати на вивчення ----- предметів.

дата

підпис

Додаток 3

Зразок написання подання до ВО

Начальнику відділу освіти

Волноваської РДА

Баца В.Д.

Адміністрація (повна назва загальноосвітнього навчального закладу) згідно з вимогами п.п. 1.6., 4.2. Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.12.2002 № 732, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.01.2003 за № 9\7330, зі змінами, внесеними наказами Міністерства освіти і науки України від 05.02.2003 № 61, від 15.10.2004 № 797 та від 19.05.2008 № 432, просить погодити організацію навчання за індивідуальною формою для учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати навчальний заклад у 20__ - 20__ навчальному році (або конкретні терміни) та затвердити кількість годин для індивідуального навчання цих учнів відповідно до кількості предметів інваріантної складової робочого навчального плану відповідного класу.

Додатки на (кількість) аркушах:

1. Список учнів, які потребують навчання за індивідуальною формою.
2. Копії заяв батьків учнів (осіб, які їх замінюють).
3. Копії довідок ЛКК, висновків психолого-медико-педагогічної консультації (за умови їх наявності).
4. Витяг з протоколу педради

Директор загальноосвітньої
школи І–ІІІ ступенів

Форма списків(приклад)

№з/п	П.і. дитини	Клас	Кількість годин	Програма	Підстава
1	Іванов Петя	5	8	загальноосв	Довідка ЛКК від 12.08.2013 №624
2	Петров Іван	2	10	допоміжна	Витяг з протоколу ОПМПК №25/164 від 25.05.2013 3

УКРАЇНА
ВОЛНОВАСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВІДДІЛ ОСВІТИ
НАКАЗ

10 січня 2011 року

№7

Про організацію індивідуального навчання

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», на виконання наказів Міністерства освіти і науки України від 20.12.2002 №732 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах (зі змінами) і від 19.05.2008 №432 «Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах», з метою здобуття учнями загальної середньої освіти за індивідуальною формою навчання з урахуванням індивідуальних здібностей, стану здоров'я, демографічної ситуації

н а к а з у ю:

1.Згідно п.1.2, 1.6, 1.7, 4.2 Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах організувати індивідуальне навчання з 10.01.2011р. дитині, яка за станом здоров'я не може відвідувати навчальний заклад:

Березану Юрію, учню 6 класу Володимирівської ЗОШ №1, 8 годин;

2.Згідно п.1.2, 1.6, 1.7, 4.2 Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах організувати індивідуальне навчання з 10.01.2011р. дитині, яка потребує корекції фізичного або розумового (психічного) розвитку:

Маслову Микиті, учню 1 класу Донської ЗОШ, 10 годин.

3. Керівникам навчально-виховних закладів:

3.1. Розробити і затвердити індивідуальні навчальні плани зазначеним учням відповідно до затвердженої у п.1 даного наказу кількості годин та кількості предметів інваріантної частини навчального плану (до гранично допустимого навантаження) відповідного класу.

3.2. Затвердити персональний склад педагогічних працівників з відповідною фаховою освітою, та розподіл педагогічного навантаження для здійснення індивідуального навчання зазначених учнів.

3.3.Розробити, затвердити розклад навчальних занять та погодити його письмово з батьками (особами, які їх замінюють) учнів.

3.4.Взяти під контроль виконання індивідуального навчального плану, програм та досягнення учня, які фіксуються в окремих журналах;

3.5.Вжити заходів щодо виконання у повному обсязі Державного стандарту освіти під час навчання за індивідуальною формою.

4.. Контроль за виконанням наказу покласти на головного спеціаліста відділу освіти Кодберг Л.В.

Начальник відділу освіти

В.Д. Баца

УКРАЇНА
ВОЛНОВАСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

Про організацію індивідуальної форми навчання

Відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах та на підставі поданих заяв батьків _____ від _____ року та витягу з протоколу № ____ засідання психолого-медико-педагогічної консультації від _____ року

НАКАЗУЮ:

1. Організувати індивідуальне навчання _____ у __ класі протягом _____ навчального року за програмою _____ школи.
 2. Заступнику директора школи з навчальної роботи _____:
 - 2.1. До _____ року скласти розклад індивідуальних занять;
 - 2.2. До _____ року погодити календарні плани індивідуальних занять.
 3. Учителю початкових класів _____:
 - 3.1. До _____ року здійснити розподіл кількості годин для організації індивідуального навчання учня, відповідно до кількості предметів інваріантної складової навчального плану за умови виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти та Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку;
 - 3.2. До _____ року скласти календарні плани індивідуальних занять.
 5. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника директора школи з навчальної роботи _____
- Директор школи _____

Додаток 6

Зразки типових навчальних планів за програмами спеціальних шкіл

Типовий навчальний план початкової школи для розумово відсталих дітей з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		Підг.	1	2	3	4
Мова і література	Українська мова	3	3	3	3	3
Математика	математика	2	2	2	2	2
Людина і світ	Я.І Україна	1	1	1	1	1
Мистецтво	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Музика	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Основи здоров'я	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	1	1	1	1	1
	Ритмика	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
	Лікувальна фізкультура	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Всього годин		10	10	10	10	10

Типовий навчальний план спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів (II ступінь) для розумово відсталих дітей з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах					
		5	6	7	8	9	10
Мова і література	Українська мова і література	4	3,5	3	3	2	1
Суспільствознавство	Історія України	-	-	1	1	1	1
	Я і Україна	1	0,5	-	-	-	-
Естетична культура	Музичне мистецтво	0,25	0,25	0,25	0,25	-	-
	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	0,25	-	-	-
Математика	Математика	3	3	3	3	3,5	2,75
Природознавство	Природознавство	-	1	0,5	0,5	0,25	-
	Географія	-	-	0,5	1	1	-
Технології	Фізика і хімія в побуті	-	-	1	1	1	-
	Трудове навчання	3	3	2	2	3	10
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	1	1	1	1	1	1
	Основи здоров'я	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально – побутове орієнтування	0,5	0,5	1	1	1	-
	Розвиток мовлення	0,5	0,5	0,25	-	-	-
Всього годин		14	14	14	14	14	16

Типовий навчальний план початкової школи для дітей із затримкою психічного розвитку з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		Підг.	1	2	3	4
Мова і	Українська мова	4	3	2,5	2	2

література	Іноземна мова	-	-	0.5	1	1
Математика	математика	2	2	2	2	2
Людина і світ	Я.І Україна	1	1	1	1	1
Мистецтво	Образотворче мистецтво	0.25	0.5	0.5	0.5	0.5
	Музика	0,25	0,2 5	0,2 5	0,2 5	0,2 5
Технології	Трудове навчання	0,5	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	0,25	0,5	0,5	0,5	0,5
	Основи здоров'я	0,25	0,2 5	0,2 5	0,2 5	0,2 5
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	1	1	1	1	1
	Ритмика	0,25	0,2 5	0,2 5	0,2 5	0,2 5
	Корекція розвитку	0,25	0,2 5	0,2 5	0,2 5	0,2 5
Всього годин		10	10	10	10	10

Типовий навчальний план спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів (II ступінь) інтенсивної педагогічної корекції (для дітей із затримкою психічного розвитку) з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мова і література	Українська мова	2	1.5	1,5	1	1
	Українська література	1	1	1	1	1
	Іноземна мова	2	1,5	1,5	1	0,75
	Зарубіжна література	1	1	1	1	0,75
Суспільствознавство	Історія України	0,5	0,5	0,5	1	1
	Всесвітня історія	-	0,5	0,5	0,5	0,5
	Правознавство (практичний курс)	-	-	-	-	0,5
	Етика	0,5	0,5	-	-	-
Естетична культура	Музичне мистецтво	0.5	0.25	0.25	0,25	-
	Образотворче мистецтво	0.5	0.25	0.25	-	-
	Художня культура	-	-	-	-	0,5
Математика	Математика	2	2	-	-	-
	Алгебра	-	-	1	1	1
	Геометрія	-	-	1	1	1
Природознавство	Природознавство	0.25	0.25	-	-	-
	Біологія	-	-	0,5	1	1
	Географія	-	1	0.5	0.5	0,5
	Фізика	-	-	0,5	0,75	0,75
	Хімія	-	-	0,5	0,75	0,75
Технології	Трудове навчання	1	1	1.25	1.5	1
	Інформатика	-	-	-	-	0,5
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	1	1	1	1	1
	Основи здоров'я	0.25	0.25	0,25	0,25	0,25
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	0,5	0,5	0,5	0,5	0,25
	Розвиток мовлення	1	1	0,5	-	-
Всього годин		14	14	14	14	14

Додаток 7

ЗВІТ ПРО РОБОТУ З УЧНЕМ КЛАСУ, ЯКИЙ НАВЧАЄТЬСЯ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ

ППП вчителя, предмет у _____ семестрі 2012/2013 н.р.

1. Календарний план складено за програмою (дані про чинну у 2012/13 н. р. програму).
2. Заплановано в календарному плані _____ год.
3. Фактично проведено _____ год.
4. Програма за змістом
 - виконана повністю _____ год.
 - виконана з ущільненням _____ год.
 (Указати через які причини).
5. Практична частина виконана згідно з нормами, а саме (указати відповідні форми контролю згідно з програмою та їх кількість):
Проте є деякі зміни через _____.
6. Атестація проведена у формі _____, яка мала на меті перевірити (згідно з програмою).
7. Рівень навчальних досягнень у _____ семестрі 2012/13 н. р. _____ балів.
8. Стисла характеристика навчальних досягнень.

Учитель

ЗВІТ ПРО РОБОТУ З УЧНЕМ КЛАСУ, ЯКИЙ НАВЧАЄТЬСЯ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА У _____ СЕМЕСТРІ 2012/13 н.р.

1. Учень/(учениця) навчається за індивідуальною формою _____ рік.
2. Скільки разів спілкувалися з батьками, про які питання?

Яке доручення має?

В яких класних і шкільних заходах брав(ла) участь?

3. Який гурток відвідує, чи подобається?(Якщо не відвідує, указати причини).

Скільки книг прочитано?

Класний керівник

Додаток 8

УКРАЇНА

ВОЛНОВАСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
 ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
 ВІДДІЛ ОСВІТИ
 НАКАЗ

25 грудня 2009 року

№ 450

Про перевірку організації
 індивідуальної форми навчання
 в закладах освіти

Відповідно до Законів України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", на підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 20.12.2002 року №732 « Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах», з метою здобуття учнями загальної середньої освіти за індивідуальною формою навчання з урахуванням індивідуальних здібностей та обдарувань, стану здоров'я, демографічної ситуації

наказую:

1. Перевірити стан роботи щодо організації індивідуальної форми навчання в закладах освіти з 25.12. по 29.12.2009 року.
2. За результатами перевірки видати відповідний наказ і ознайомити з ним на нараді директорів в січні 2010 року.
3. Керівникам навчально-виховних закладів:
 Проаналізувати виконання практичної частини програми учнів, які навчаються за індивідуальною формою навчання ;
 Перевірити забезпеченість вчителів навчальними програмами, ведення поурочних та календарних планів та їх відповідність до навчального плану і Державного стандарту загальної середньої освіти;
 Вивчити зміст проведеної роботи, успішність учнів з предметів, передбачених навчальним планом, облік і ведення журналів, зошитів, щоденників;
 За результатами перевірки скласти інформацію і надати її до відділу освіти.
4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника відділу освіти Бухтіярову Т.Я.

Начальник відділу освіти

В.Д.Баца

Виконавець:
 Кодберг Л.В.
 48

Завізовано:
 Бухтіярова Т.Я.

Надіслано:
 до закладів освіти -

4-52-71

до справи-1

Додаток 12

Зразок оформлення сторінки журналу для обліку навчальних досягнень учнів, які здобувають освіту за індивідуальною формою

Алгебра

Іванова С.П.

№з/п	Дата	Зміст навчального матеріалу	К-ть годин	Оцінка	Підпис учителя	Підпис ЗД
1	3/09	Лінійні рівняння з однією змінною	1			
2	5/09	Розв'язування задач за допомогою лінійних рівнянь	1	8		
3	10/09	Розв'язування рівнянь, задач	1	7		
4	12/09	Контрольна робота №1	1	8		
		Зошит		8		
		Тематична		8		
5	17/09	Вирази зі змінними. Цілі раціональні вирази	1			
6	19/09	Тотожні вирази. Доведення тотожностей	1	7		
7	24/09	Степінь з натуральним показником	1			
8	26/09	Одночлен. Піднесення одночлена в степінь.	1	8		
9	1/10	Множення одночленів	1			
10	3/10	Розв'язування вправ	1	7		
11	8/10	Контрольна робота №2	1	7		
		Зошит		8		
		Тематична		7		
		...				
		...				
		...				
		Тематична				
		I семестр				
		Скоригована				

Зразок витягу з засідання педагогічної ради

**Витяг з протоколу №4
засідання педагогічної ради
Старобільської ЗОШ II-III ступенів №4**

22.03.2011р.

Голова педагогічної ради – Приходько Н.В.

Секретар – Микитенко А.М.

Присутні – 35 осіб, представники класних батьківських комітетів Селіхова Р.М. (7-Б), Синенко Г.В. (6-Б), Савченко С.М. (10-А), Овчаренко Л.В. (6-А).

З другого питання « Про організацію індивідуальної форми навчання учнів на 2013-2014 навчальний рік»

СЛУХАЛИ:

Бикову С.С., заступника директора з НВР, яка довела до відома присутніх про необхідність організації індивідуальної форми навчання слідуючим учням:

1. Ісьянова О. – 7-В клас
2. Озерова Д. – 8-Б клас
3. Куліш Є. – 6-В клас

Підставою.....

ВИСТУПИЛИ:

Мова В.І., учитель української мови та літератури, класний керівник 6 класу, яка розповіла про необхідність організації й планування роботи з Кулішем Є. (6-В клас) за індивідуальним навчальним планом в зв'язку з тим, що дитина весь попередній навчальний рік хворів тощо.

УХВАЛИЛИ:

- 2.1. Організувати індивідуальну форму навчання учням.....
- 2.2. Урізноманітнювати методи та форми проведення занять з предметів для учнів, які знаходяться на індивідуальному навчанні.
- 2.3. Батькам учнів, які навчаються за індивідуальною формою навчання, вчасно попереджувати про відміну занять через хворобу чи інші поважні причини.

тощо

Голова педради

Н.В. Приходько

Секретар

А.М. Микитенко

Додаток 11

Зразок індивідуального робочого плану учня

Погоджено
Зав .ІМЦ ----

Затверджую

Протокол спільного
засідання ради та педагогічної ради
школи №___від _____
Голова засідання _____
_____ р.

Начальник
відділу освіти
«_____» _____ 20____

Індивідуальний робочий навчальний план учня (учениці) _____ класу

Пояснювальна записка

У робочому навчальному плані враховано основні вимоги Концепції _____ та
Державних стандартів _____

Його розроблено з урахуванням рекомендацій _____ на основі Типового
навчального плану для _____, затвердженого наказом Міністерством
освіти та науки України № _____ від _____

Навчальні індивідуальні заняття за окремим розкладом розпочинаються _____ і
закінчуються _____.

Корекційно – розвивальна робота проводиться шляхом уведення

З метою задоволення потреб уведено _____.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» тривалість занять становить
_____ хвилин.

Навчальні заняття проводяться _____, їх початок визначається розкладом.

№ п/п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	вчитель
Предмети ін варіативної складової Типового навчального плану			
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
Корекційно – розвивальні заняття			
1.			
2.			
3.			
Робота за вибором учня			
Усього годин			

Ознайомлені батьки

Додаток 10

Орієнтовне планування навчальних предметів, годин по предметах

Розрахунок годин на одного учня робочого навчального плану при організації індивідуального навчання учнів загальноосвітньої школи

Предмети	1кл	2кл	3кл	4кл	5кл*	6кл	7кл	8кл	9кл
Укр. мова	1,75	1,75	1,75	1,75	1,25	0,75	0,85	0,6	0,5
Укр. література					0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Перша Іноземна мова		0,45	0,45	0,45	0,75	0,75	0,85	0,5	0,5
Друга іноземна мова					0,5				
Російська мова						0,5	0,4	0,5	0,5
Світова література					0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Математика	1	1	1	1	1,5	2			
Агебра							0,75	0,6	0,5
Геометрія							0,4	0,5	0,5
Фізика, астрономія							0,25	0,5	0,5
Хімія							0,25	0,5	0,5
Інформатика					0,25				0,25
Історія України					0,25	0,25	0,25	0,4	0,35
Всесвітня історія						0,25	0,25	0,25	0,25
Правознавство,									0,25
Етика						0,25			
Природознавство, Я і Україна	0,25	0,20	0,20	0,20	0,5	0,25			
Географія						0,5	0,4	0,4	0,35
Біологія							0,5	0,5	0,75
Трудове навчання	0,5	0,20	0,20	0,20	0,5	0,25	0,5	0,5	0,25
Образотворче мистецтво	0,25	0,20	0,20	0,20	0,25	0,25	0,25		
Основи здоров'я,	1	1	1	1	0,25	0,75	0,85	1	0,8
фізкультура					0,75				
Музичне мистецтво	0,25	0,20	0,20	0,20	0,25	0,25	0,25	0,25	
Художня культура									0,25
Всього	5	5	5	5	8	8	8	8	8

5 кл.* - Оновлений розрахунок кількості годин на одного учня 5-го класу робочого навчального плану на 2013-2014 навчальний рік при організації індивідуального навчання в загальноосвітніх школах району.

